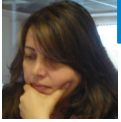

1981 Türkiye Şampiyonu IM Suat Soylu

Satranç zaman kaybı değil başka ufukların kapısıdır. En ufak ticari faaliyeti, sanatı, filmi... istem dışı analiz ediyorum. Eğer bunu fayda kabul ederseniz, satrancı tavsiye ediyorum.

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Biz sizi bir dönem ülkemizin en başarılı birkaç satranççısından biri, 1981 Türkiye şampiyonu, günümüzün yılda birkaç turnuvada oynamaya ancak vakit bulabilen sporcusu olarak tanıyoruz. Peki, sizi, sizin cümlelerinizle tanıyalım desek... Satranca nasıl başladınız, eğitiminiz, işiniz, aileniz, çocuk vb. Kısacası kimdir Suat Soylu?

1960 Niğde doğumluyum. Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi mezunuyum. Evliyim, işletme mezunu bir kızımız, yazılım mezunu bir oğlumuz var. Balıkesir'de eşim ve köpeğimle yaşıyorum. Boş zamanlarımda ICC'de oynamayı seviyorum.

Satranca kimin aracılığıyla ne zaman başladınız?

Satranca başlamam Fischer-Spasky maçı ortamından etkilenip 1974 yılında oldu. Edindiğim Süer Satranç Dergileri ve Satrancın Esasları kitabı ile kısa zamanda teorik bilgiler edinip 6 aylık bir bilgi birikimiyle turnuva deneyimi olmayan bir oyuncu olarak 1975 Türkiye Küçükler Birinciliği'ne katıldım. Zamanın bütün ünlüleri arasında 4-7. olduğumda bunu başarısızlık sanmıştım.

Peki, başarı saydıklarınız?

Üç Ankara Birinciliği sonrası 1979'da ilk kez genç milli oldum. 1980 Türkiye Birinciliği'nde dördüncülüğüm var. İlk kez büyük milli takıma seçil-

Soylu - Radulov

1981 Türkiye Birinciliği sonrası - Atina - Balkan Takımlar - 1. masa

memin hemen arkasından da 1981'de Türkiye şampiyonu oldum. Aynı yıl Budva 1981 Zonal Turnuvası'nda da iyi derece alarak FIDE Ustası (FM) oldum. Çok fazla turnuva birinciliğim ve derecelerim var. Önemliler arasında, 1982 Uluslararası Çeşme Turnuvası birinciliğim, 1995 Başbakanlık Kupası şampiyonluğum, 1998'de Türkiye Şampiyonası'nı birinciyle eş puanla tamamlayarak eşitlik bozmalardaki ikinciliğim, 1990 ve 2002 Olimpiyatları'ndaki masa ikinciliklerim sayılabilir.

Uluslararası usta (IM) oluşunuz oldukça gecikmeli. Biraz da bu süreçten söz eder misiniz?

2003'te IM oldum ancak 1980'lerin federasyon yönetimi ilk normunun farkına varabilseydi 20 sene önce IM olabilirdim. İlk normumu 1981 Zonal Turnuva'da almışım an-

cak kimse ilgilenmediği gibi farkına bile varmamışız. Ali Nihat Yazıcı yıllar sonra bunun norm olması gerektiği konusunda FIDE'ye başvurarak normumu onaylattı. Ayrıca 2000 - 2002 Olimpiyatları'ndan ve o yıllardaki bir takım başka turnuvalardan da norm aldım ancak takip etmedim. 1981-2000 normları müracaatı sonrasında 2003'te İtalya'da açık bir turnuvada reytingim 2396'ya yükseldi. Aynı yıl Lig'de de 2400 reyting barajını geçince IM oldum.

Söz ettiğiniz dönemleri düşünürsek, federasyon desteği yok denecek kadar az, kaynak neredeyse yok! O koşullarda sözünü ettiğiniz başarıları elde edip IM olmak bir yana o turnuvalara katılmak bile çok zor hatta neredeyse imkansız. Olanakların kısıtlı olduğu o dönemlerde destek

aldığınız, o olmasaydı ben bunları yapamazdım dediğiniz kişi ya da kişiler oldu mu?

Merhum Kahraman Olgaç! Kendisinin hayatımda önemli bir yeri vardır. Babam gibiydi, mahalle komşumuz olduğundan kitaplığını bana açmıştı. Onun kitaplarıyla satranç çalıştım. Bir çeşit menajerlik de yaptı diyebilirim. Sponsorlar bulamasa turnuvalara bile gidemezdim. Çıkardığım dergilere yazı takviyesi de yaptı. Hatta eşimle tanıştıran da oğlum Erce'nin, erkence ve erkekçe demekmiş, adını veren de kendisidir. Yazıları ve destansı hikayeleri ile de hep yanımda olmuştur.

Şimdi kendi tarihime baktığımda bir kez daha görüyorum ki adeta hayata yön vermiş! Saygıyla anıyorum!

Bu kadar destek almış olsanız da satranca ara vermeyi düşündüğünüz ya da tamamen bıraksam dediğiniz dönemler oldu mu?

Önceleri Çanakkale'de daha sonra da Balıkesir'de eczacılık yaptığım için satranca fazla zaman ayıramadım. Bu nedenle çok düzenli bir oyuncu olduğum da söylenemez, yılda bir iki turnuvada oynayabilirim kendimi şanslı sayıyorum. Kendi koşullarım içinde aktif sporculuk yapmam neredeyse imkansızdı ben de yapamadım zaten. Hatta son dokuz yıldır da hiç oynamıyorum

desem yeridir. Onun için de satrançla ilgili olarak kendimi "pratiksiz ve devamsız" olarak tanımlıyorum. Bütün bunlardan kaynaklı olarak da satranç hayatım, bulunduğum amatörce noktadan öteye geçemedi. Böyle olmasına rağmen satrançı tamamen bırakmam da söz konusu değil.

Aktif sporcu değilsiniz belki de aralarınız oyunculuğunuzdan daha uzun süreli. Bu kadar uzun aralardan sonra yeniden bir turnuvada oynamayı dediğinizde satranç çalışma ihtiyacı duyup sıkı bir çalışmaya girdiğiniz oluyor mu?

Satranca ara verdiğim süreler ne kadar uzun olursa olsun, döndüğümde satranç çalışmıyorum ancak ender de olsa merak ettiğim bir sistemi inceliyorum.

Satrancın Esasları'nın etkisiyle Capablanca'dan çok şey öğrendiğinizi, onu kendinize model aldığınızı biliyoruz. Hatta tarz olarak sizi Capablanca'ya benzeten satranççılarımız da var. Peki, Capablanca dışında dünya satrancından beğendiğiniz isimler?

Ben Capablanca ve Fischer öğretisi ile stilime, düşünceme yön verdim. Oyun tarzıma uymayan Alekhine, Karpov ve Kasparov'u da beğendim. Bu aralar herkes gibi Carlsen'i hayretle

izliyorum. Artık bu düzeyde oyuncular adeta bir bilgisayar gibi oynuyorlar.

Saydıklarınız içerisinde sizce satrancın en büyük ismi kim?

Gelinen nokta ortada olsa da insanlar bilgisayar gibi oynasa da ben saf bir yetenek olarak gördüğüm Capablanca'yı ilk sıraya koyarım.

Peki, Türkiye satrancını ve satranççıları değerlendirir misiniz? Sizce, satrancımız dünya satrancının neresinde?

Satranç bir gelenek ve kültürdür onun için ne kadar yatırım yapsak da süper oyuncular yaratamıyoruz. En azından şimdiye kadar yaratamadık.

Sizi iş yoğunluğunuz içerisinde genel olarak uzun süreli turnuvalarda göremiyoruz. Geçtiğimiz yıllarda sadece Türkiye İş Bankası Ligi'nde oynadınız. 2013'te de Lig'de oynayacak mısınız?

Dediğiniz doğru, zaman sıkıntım nedeniyle uzun süreli turnuvalarda oynayamıyorum bu nedenle hafta sonu turnuvalarını tercih ediyorum. Bu yıl Lig'de oynayıp oynamayacağım konusu ise henüz net değil. Kulüp seçmedim belki oynarım ama oynayacağım takımın belli bir hedefinin olması ancak bana karışmaması gerekiyor.

Lig demişken... Bazı sporcularımız sonuna kadar oynanması taraftarı olsa da özellikle ilk masalarda çokça beraberlikler yapılıyor. Sizinle ilgili bilgi topladığım aşamada Yakup Bayram uzun bir süre oynadığınız bütün maçlarda anlaşmasız olarak berabere kaldığınızdan, belki de en çok berabere kaldığınız oyuncunun kendisi olduğundan söz etti. Buradan da hareketle sonuç berabere olucaksa bile siz de sonuna kadar oynanması gerektiğine inananlardan mısınız?

Maçın oynanması gerektiğine inanırım ama beraberliğe tamamen karşı olduğum da söylenemez. Yakup'la öyle denk gelmiştir, her iki tarafın da puana ihtiyacı vardır onun için sonuna kadar oynamışızdır. Yoksa benim de berabe-

re yaptığım maçlarım var. Ne de olsa beraberlik stres alır. O maçı berabere yapar, sonraki maçlarınıza bakarsınız. Beraberlik yetiyorsa ya da başka dengeleri bozuyorsa da beraberlik yapabilirim elbette. Bunların ötesinde Can Arduman benim çok yakın arkadaşım şampiyonluğa bile oynasak onunla maçlarımız hep anlaşmalı olarak berabere biter. Kısacası yerine ve zamanına göre anlaşmalı beraberlikler iyidir!

İster berabere kalmış olun, ister yenmiş ister yenilmiş olun, çok önemsediginiz, hatta satranç kariyerimin köşe taşları dediğiniz maçlarınız mutlaka vardır. Bu tür maçlarınızın birkaçından söz eder misiniz?

Sözünü ettiğiniz türden partilerim elbette çok var, biz burada birkaçından söz etmekle yetinelim:

Suat Soylu - Adrian Negulescu

Balkaniad U20 Bihac, 1979

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 ♘f6 4.♗c3 cxd4 5.♗xd4 a6 6.♗e2 e5 7.♗b3 ♗e7 8.0-0 0-0 9.a4 ♗e6 10.f4 ♖c7 11.♙h1 ♗bd7 12.♗e3 exf4 13.♗xf4 ♗e5 14.a5 ♗ac8 15.♗d4 ♗c4 16.♗xc4 ♖xc4 17.♗a4 ♖c7 18.♗f5 ♗xf5 19.♗xf5 ♖d7 20.♗d4 ♖e6 21.h3 ♗xc3 22.bxc3 ♗xe4 23.♗f3 ♗f6 24.♗b4 ♗xc3 25.♗xb7 ♗xa5 26.♗a7 ♗c3 27.♗xa6 ♗e5 28.♖d3 ♖c8 29.♗a7 ♗c5 30.♖c4 ♖e6 31.♖b5 ♖c8 32.♗xc5 dxc5 33.♖d7 ♗f6 34.♖xc8 ♗xc8 35.♗fa3 ♗f8 36.♗a8 ♗xa8 37.♗xa8+ ♗e7 38.♗a6 ♗e5 39.♗g1 ♗d6 40.♗f2 ♗e6 41.♗e3 f5 42.♗a7 ♗e5 43.♗d3 ♗d5 44.♗d7+ ♗e6 45.♗d8 h5 46.♗c4 ♗d6 47.♗e8+ ♗f6 48.♗d5 ♗e7 49.h4 f4 50.♗xe7 ♗xe7 51.♗xc5 g5 52.♗d4 f3 53.gxf3 g4 54.♗e3 ♗e6 55.♗f2 1-0

Bu maçımı, uluslararası ilk partim ve dönemin gençler Avrupa üçüncüsü Adrian Negulescu ile birinci masada oynamam nedeniyle önemserim. O maçımı daha sonra analiz ettiğimde ustaya duyduğum güvenden dolayı ara ara taş kazançlarımı kaçırdığımı gördüm.

Dragoljub Velimirovic- Suat Soylu

Budva zt Budva, 1981

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 ♗f6 5.♗c3 a6 6.♗g5 e6 7.f4 b5 8.♖f3 ♗b7 9.0-0-0 ♗bd7 10.♗d3 ♗e7 11.♗he1 ♖b6 12.♗d5 ♖xd4 13.♗c7+ ♗d8 14.♗xa8 ♖c5 15.♖g3 ♗xa8 16.e5 dxe5 17.fxe5 ♗d5 18.♗xe7+ ♖xe7 19.♖xg7 ♖f8 20.♖g5+ ♗c7 21.♗f1 ♗g8 22.♖h5 f5 23.exf6 ♗5xf6 24.♖e2 ♗d5 25.♗b1 ♗xg2 26.♖e3 ♗b7 27.♗xh7 ♗xh2 28.♗d3 ♖h6 29.♖d4 e5 30.♖b4 e4 31.♗xb5 axb5 32.♖xb5+ ♗b6 33.b3 ♗c6 34.♖e5 ♗fd7 35.♖e7 ♖e3 36.♗d6 ♖c3 37.♗c1 e3 38.♗e6 ♗d5 39.♖d6 ♖c5 40.♖xh2 ♗c3+ 41.♗b2 ♖d4 42.♖d6 ♗a4+ 43.♗a3 ♖b2+ 44.♗b4 ♖c3+ 45.♗a3 1/2-1/2

Bu partim, benim satranç hayatımın kırılma noktasıdır ve bana rakibi hem küçümsememeyi hem de gözümüzde büyütmemeyi öğretmesi bakımından önemlidir. Çünkü rakibim ustalığına güvenerek kayıp varyantları oynadı. Ben de ne yazık ki onun ustalığına duyduğum güven nedeniyle bu fırsatları tam olarak değerlendiremedim ve oyun berabere bitti. Oysa 42...♗a4 yerine 42...♗d1 oynasaydım devamında 43. ♗a3 ♖b2 44. ♗b4 ♖c3 45.♗a3 ♖a5 mat kaçınılmaz olacaktı. Ama ne yazık ki 40 hamle kontrolünü geçtiğimi

fark edemedim ve zaman sıkışmasında olduğumu zannettiğim için dört hamlelik matı göremeyince oyunu birkaç hamle sonra berabere yaptım. Bu beraberlikle birlikte kaçırdığım sadece yarım puan değildi elbette. Kazansaydım 1981'de uluslararası usta olacaktım, berabere kalınca IM oluşum da yirmi yıl sonraya kaldı.

Ni Hua - Suat Soylu

Bled Ol. (Men) Bled, 2002

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 ♗f6 5.♗c3 a6 6.♗e3 e5 7.♗b3 ♗e6 8.f3 ♗e7 9.♖d2 0-0 10.0-0-0 ♖c7 11.g4 ♗c8 12.g5 ♗h5 13.♗d5 ♗xd5 14.exd5 ♗d7 15.♗h3 a5 16.♖d3 ♖d8 17.♗g4 ♗f4 18.♗xf4 exf4 19.♗xd7 ♖xd7 20.h4 a4 21.♗d4 ♗c5 22.♖e4 ♗ac8 23.♗de1 ♗f8 24.h5 g6 25.hxg6 hxg6 26.a3 ♗g7 27.♗b1 ♖d8 28.♗e6 ♖b6 29.♗xg7 ♗xc2 30.♖b4 ♖xb4 31.axb4 ♗xg7 32.♗h4 ♗g2 33.♗eh1 ♗xg5 34.♗xf4 ♗xd5 35.♗e1 ♗c7 36.b5 a3 37.bxa3 ♗xb5+ 38.♗a1 ♗b3 39.♗a2 ♗d3 40.♗b2 f5 41.a4 ♗f6 42.♗e8 ♗g5 43.♗b4 ♗xf3 44.♗d4 ♗h7 45.♗e2 ♗h4 46.♗xd6 ♗b4+ 47.♗c2 ♗g3 48.♗ee6 ♗h5 49.♗e7 ♗xa4 50.♗h7+ ♗g5 51.♗g7 ♗f4 52.♗xb7 ♗a2+ 53.♗b1 ♗h2 54.♗d1 ♗g4 55.♗c7 g5 56.♗g7 f4 57.♗f7 ♗b3+ 58.♗c1 ♗bb2 59.♗g1+ ♗hg2 60.♗f1 ♗gc2+ 61.♗d1 ♗b1+ 62.♗xc2 ♗xf1

63.♔d2 f3 64.♞g7 ♔f4 65.♞g8 g4
66.♞g7 g3 67.♞f7+ ♔e5 0-1

Bu maçımın önemi ise Olimpiyatlar'da ikinci kez masa ikincisi olmamdaki etkisinden gelir.

Suat Soylu - Marc Narciso Dublan

Türkiye Kulüpler Şamp. Konya, 2009

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♞d2 c5 4.♞gf3
♞f6 5.exd5 exd5 6.♞b5+ ♞d7
7.♞xd7+ ♞bxd7 8.0-0 ♞e7 9.dxc5
♞xc5 10.♞d4 ♞d7 11.♞f3 0-0
12.♞f5 ♞d8 13.♞b3 ♞ce4 14.♞e3
♞c8 15.♞bd4 ♞e8 16.♞ad1 g6
17.♞h6+ ♞g7 18.h3 ♞d6 19.♞c1
♞b6 20.c3 ♞c4 21.♞f4 ♞d8 22.♞g4
♞xg4 23.hxg4 ♞e5 24.g5 ♞c7 25.♞f3
♞e6 26.♞xe5 ♞xe5 27.♞xe5+ ♞xe5
28.♞e3 ♞b6 29.♞xb6 axb6 30.f4 ♞e2
31.♞f2 ♞xf2 32.♞xf2 ♞c5 33.♞e1 ♞b5
34.b3 ♞c5 35.♞e3 h6 36.gxh6+ ♞xh6
37.♞e2 ♞h5 38.♞d2 ♞g4 39.♞e7 f5
40.♞e6 ♞a5 41.♞e3 ♞xa2 42.♞xg6+
♞h4 43.♞f3 ♞h5 44.♞g5+ ♞h6
45.♞xf5 ♞c2 46.♞f6+ ♞g7 47.♞xb6
♞xc3+ 48.♞g4 d4 49.♞xb7+ ♞f6
50.b4 ♞e6 51.f5+ ♞d5 52.♞d7+ ♞e4
53.f6 ♞c2 54.♞e7+ ♞d5 55.f7 ♞f2
56.b5 ♞d6 57.♞e4 ♞xf7 58.♞xd4+
♞e5 59.♞d2 1-0

Yukarıdaki partim için de satranç stilimi özetleyen parti diyebilirim. Satranç stilim ile ilgili duyduğum en doğru tanımı İsmail Doğanтуğ yapmış ve "Sen 'best move'cusun!" demişti. Kontrol edebildiğim oyunlarda birçok değil, kazanan tek hamle vardır. Onun için bu partimin benim oyun stilimi özetlediğine inandığım gibi didaktik bir oyun için de iyi bir örnek diyebilirim. Oyunun tamamını incelediğimizde belli bir noktadan itibaren kazanacak tek hamleler karşısında Siyahın çaresiz kaybettiğini görürüz.

Şimdi de günümüze ve satrançla ilgili düşüncelerinize yönelik bir birine bağlı üç soru sormak istiyorum:

1-Düzenli olarak zaman ayıramamış olsanız da hafta sonu turnuvalarıyla yetiniyorum deseniz de satranç yaşamınızda hep olmuş olmaya da

devam ediyor. Nedir sizin açınızdan satranç ya da satrancı nasıl tanımlarsınız?

2- Satranç size neler kazandırdı?

3- Ailelere, çocuklarına satranç eğitimi aldirmalarını öneriyor musunuz?

Satrancı tarif ederken yeteneği, gelişimi, zekâyı vb. geliştirdiği gibi, inanimadığım basmakalıp tanımlar kullanırdım. Ancak sonradan anladım ki diğer insanlardan farklıyım ve en ufak olayı, durumu ilişkiyi ticari faaliyeti, sanatı,

2012 Türkiye İş Bankası Satranç Ligi

filmi her şeyi istem dışı analiz ediyorum. Hayatta hep birkaç hamle ötesine istem dışı beynim çalışıyor. Eğer bunu fayda kabul ederseniz ailelere satrancı tavsiye ediyorum. Satranç zaman kaybı değil başka ufukların kapısıdır. Bu yaşımda, bulunduğum tepeden geçmiş yaşamımı seyrettiğimde bunları daha iyi anlıyorum.

Geçmiş yaşamınızı seyrettiğimizde neredeyse tek başınıza çıkardığınız dergiler de görüyoruz: Analiz ve Satranç Dünyası! Biraz da bunlardan söz eder misiniz?

Analiz'i üst seviye satranç oyuncusuna hitaben Rus Şahmat dergisini örnek alarak çıkarmıştık. Ancak fazlaca üst seviyeye yönelik olduğu için baskı sayısı az oldu. Derginin bütün yazı-

larını ben yazdım diyebilirim. Ticari amaçla çıkardık ancak hitap ettiği alan dardı.

Kaç sayı çıkardınız?

Analiz beş sayı sürdü, reklamsız yaşayamadı. Gerçi bitirmemizde başka nedenler de etkili oldu. İzin almayı ihmal ettiğimiz için Sıkı Yönetim İdaresi tarafından 1402. maddeye göre yargılandık! Dergiyi kapattık. O dönem bize destek olan Sıkı Yönetim Komutanı Şahap Ar Paşa'ya buradan da teşekkür etmeliyim. Hakkımızdaki soruşturmayı engellediği gibi desteği sayesinde dergiyi Ankara'da yurtlara dağıttık.

Peki, Satranç Dünyası...

Satranç Dünyası'nı Analiz'in hemen arkasından çıkarmaya başladık. Daha genele hitap eden bir dergi idi. 14.000 satış sayısı ile belki de Türkiye'de tek, dünyada da sayılı bir dergidir. Onun da yazılarının çoğunu ben yazdım ancak kendisi nerede bilemesem de (en son 20 sene önce görmüştüm) Çetin Kaya Erten'in idealizmini anmak gerekli.

Satranç Dünyası kaç sayı devam etti?

Satranç Dünyası Adam Yayıncılık sahipliğinde çıkmasına rağmen bir yıl yaşayabildi. Satış sayısı satranç dergilerinde zamanla azalıyor. Okuyucu beklendiğini bulamıyor. Bunlara bağlı olarak tiraj düşünce ticari firma yayını kapatıyor. Satranç Dünyası'nda da böyle oldu. Satışlar düşünce bizim reklam bulmamız beklendi ama reklam bulmak kolay değildi üstelik ben de askere gidiyordum. Sonuçta bir yıl dayandıktan sonra Satranç Dünyası da kapanmış oldu ama kapanmadan bir önceki sayının satışının da 9.000 olduğunu belirtmek isterim.

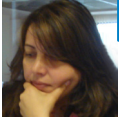
Satranç dışı hobileriniz?

Satranç dışında hobi edinmedim desem yeridir. Her şeyden birazcık, sakin, normal, sıradan bir hayatı yaşayıp gidiyorum işte.

Bu güzel söyleşi için bütün okuyucularımız adına, çok teşekkür ediyoruz.

Satranççılar İSD'yi anlatıyor

Yöneticilerin, üyelerin, müdavimlerin gözüyle İstanbul'un en eski "satranç okulu"

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmaznavikale@gmail.com

Mert Erdoğan (Yazının hazırladığı tarihte İSD Başkanı): Türkiye'nin ilk satranç kurumu olan İSD 1943 yılında kuruldu. O dönemden bugüne onlarca milli oyuncu yetiştiren bu köklü dernek hala İstanbul'daki satranç-severlerin uğrak noktası. Federasyon ile birlikte düzenlediğimiz turnuvalar, üyelerimiz tarafından düzenlenen puanlı satranç faaliyetleri, satranç analiz ederken her zaman bulabileceğiniz eski milli oyuncular, İSD'yi satrançseverler açısından çok cazip hale getiriyor. Kısacası bir satrançseverin mutlaka uğraması gereken bir satranç yuvası İSD.

16 yaşından beri düzenli olarak geldiğim İstanbul Satranç Derneği'nin, kişisel ve satranç alanındaki gelişimimde büyük katkısı olmuştur. Bu yüzden beni yetiştiren bu derneğe hizmet etmek fırsatı benim için çok tatmin edici bir durum. Benim gibi satrançsever gençlerin gelip Türkiye'nin en iyi oyuncularından nasihatler alabileceği bir kurum yaratmak en büyük idealimiz. Buna aslında İSD'nin bana kazandırdıklarını geri ödeme çabası da diyebiliriz.

İSD ile ilgili elbette pek çok anım var. Aklıma ilk gelen ve çok sevdiğim anım ise babychess oynarken başıma gelen bir olay. İSD'de babychess her zaman çok popüler olmuştur ve haliyle Türkiye'nin en iyi babychess oyuncuları İSD'lidir. Bu anım da bu oyuncularımızdan biri ile alakalı. Rahmetli Demir amca ile ortak olmuştum ve karşımızda Hasan Kılıçaslan ve yanılmıyorsam Fikri Cengiz vardı. Demir amca mat atağı yemekten nefret eder, ben de onun tersine çok nadir durur, sürekli

oynarım. Ama ben ne kadar oynasam da Demir amca bazen bana kızar ve hamle yapmayı bırakıp beni izlemeye başlardı. Çünkü rakibe giden taşlar ona tehditler yapmaya başlardı bu da onun hiç hoşuna gitmezdi. Ben dalmış oynarken Demir amcanın oynamadığını fark ettim ve dönüp 'Amca neden oynamıyorsun? Bayrağın kötü oldu oyunu kaybedeceğiz!' dediğimde bana donup 'Bir sürü taş verdin, benim durumumu bozdun!' diye cevap verdi. Ben de o zamanlar çok hırslıyım ve Demir amcaya 'Hadi amca, lütfen oyna konumuna bir şey olmaz, sana bir şey yapamaz, yoksa oyunu zamandan kaybedeceğiz!' diye ısrar edince Demir amcanın verdiği cevabı hiç unutamıyorum: 'Kayba razı olcaz!' Tabii bu söz daha sonraları dernekte efsane haline geldi. Öyle ki aradan onca zaman geçmiş olmasına rağmen birisi diğeri yüzünden mat atağı yediğinde hala bu sözü manalı bir şekilde kullanır: 'Kayba razı olcaz!'

Ateş Ülker (İSD Eski Başkanı): Kurucu üyeliğini Murat Sertoğlu, Emin Erkul, Selahattin Adil, Ahmet Tevfik Yücesoy ve Hamit Saraçoğlu'nun, bakanlığını kurucu üyelerden Ahmet Tevfik Yücesoy'un üstlendiği İSD 1943'te kurulur. Ben kurucu üyelerden sadece Murat Sertoğlu'nu yakından tanıma fırsatı buldum. Defalarca görüştüm. Ne yazık ki sağlığında kurucu üyesi olduğu İSD'nin mevcut lokaline gelmesini sağlayamadım. Kendisiyle görüşmelerimiz sırasında bana bir satranç saati hediye etmişti. Bu saatin düğmeleri iriydi ve altın suyuna batırılmıştı. Arkadaşlar bu nedenle bu satranç saatine Cadillac lakabını uygun gördüler. Murat Sertoğlu yanılmıyorsam ben devlet hizmeti yükümlülüğüm nedeniyle Artvin Şavşat'ta çalışırken öldü. (1988-1990?)

Başkanlık dönemime gelince: Ben 1979'da İstanbul Satranç Derneği Başkanlığı yaptım. Bu benim açımdan sürpriz sayılmazdı. Çünkü ben derneğe ilk defa 1966'da gelmiş, 1967'de üyelik işlemini tamamlamış ve üye olduktan 1-2 yıl sonra da yönetimde görev almaya başlamıştım. O dönemde büyüklerimiz yönetimde görev almaya çok istekli değildi. Bu nedenle ben hem İstanbul Satranç Derneği'nde hem de resmi olmayan federasyon zamanında çeşitli görevler aldım. Bu şekilde 20'li yaşlarda yöneticilik yapmaya başlamış oldum.

Yönetim açısından her zaman övüneceğimiz etkinlik ise 1975 Balkan Satranç Birinciliği olmuştur. Bu etkinlik devletin maddi desteği olmadan sadece toplanan bağışlarla Sait Halim Paşa Yalısı'nda gerçekleştirildi. Bu tahminen 35 civarında oyuncunun katıldığı bir takım yarışmasıydı ve o günün koşullarında ileri doğru atılan önemli bir adımdı. Turnuvanın hem yeri beğenilmişti hem de konuklara verilen hediyeler o zaman için bir yenilik olmuştu. 1980'de tekrar İstanbul'da düzenlenen aynı yarışma bu kez Pera Palas'ta sorunsuz tamamlandı. Ancak Boğaziçi'nde yapılan yarışma daha çok ses getirmişti.

Resmi federasyon kurulduktan sonra 1997-2000 döneminde yeni federasyonda da görev aldım. Ancak daha sonraki dönemde sağlık sektöründe ciddi sorunlar ortaya çıkmaya başladı. İnsanın sağlığı geri plana itildi. Özel sektörde ciro veya kazanç ön plana geçti bütün bunlara bağlı olarak da asıl mesleğim olan hekimlikte sorunlar yaşamaya başladım. Bunlara bağlı olarak da satrançla ve satranç yöneticiliğiyle yeterince ilgilenemedim.

Sabahattin Mesçioğlu (üye): Benim için çok büyük bir ihtiyaç. 75 ya-

Selim Palavan - Mübin Boysan

şımdayım, dostlarım burada, kısacası benim açımdan vazgeçilmez bir mekan.

İbrahim Erdinç Şimnu (üye): Derneğe gelmek hobilerimden biri! Dostlarımla buluşma yerim.

Süleyman Şahin (üye): Her anlamda eğitim merkezi.

Kerim Altınok (Görme engelliler Türkiye eski şampiyonu): Yıl 1983, yaz mevsiminin sıcak günleri. İstanbul Satranç Derneği Union Frances'ten sonra taşındığı, Meşrutiyet Caddesi'ndeki yerinde, iki-üç basamakla çıkılan bir giriş katında. İkiz kardeşim Selim Altınok'la birlikte Türkiye Gençler Şampiyonası'na katılmaya karar veriyoruz. O yıllarda Türkiye Gençler Birinciliği tek bir final turnuvası şeklinde İstanbul'da yapılıyor. İl seçmeleri filan henüz ortalıkta yok, çünkü o kadar çok satranç oynayan sporcu ve genç yok. Kendine güvenen İstanbul'a gelip şampiyonaya doğrudan katılabiliyor.

Turnuvaya 45 kişi kayıt yaptırıyor. Zaman kontrolü 40 hamle için 2'şer buçuk saat. Maç hala bitmemişse, artık unuttuğumuz bir kavram: Ajurne! Bitmeyen oyunlar ertesi güne bırakılıyor.

Turnuvanın hakemi bugün satranç camiasında dostlarınca "Üstad" lakabıyla anılan Serdar Çelik. Serdar Bey o zamanki FIDE kurallarına baka-

rak görme engelimiz dolayısıyla bizlere yarım saat de ek süre veriyor. Yani 40 hamle için 3 saat, otur doya doya düşün.

Turnuvada o güne kadar Nevzat Süer'in satranç köşesinden adlarını duyduğumuz birçok güçlü oyuncu var. Suat Atalık, İzak Romi, Hakan Han, Hakan Erdoğan, Reha Diril...

Birinci turda Uygur isimli daha önce adını duymadığım bir arkadaşla eşleşiyoruz. Rakibim oldukça kuvvetli. O güne kadar lisede ve üniversitede oynadığımız bütün arkadaşlarımızı kolayca yeniyorduk. O zaman bir gerçeği anlıyorum: Burası bizim okul değil satranç derneği! Nitekim ilk maçımı kaybediyorum, ne yalan söyleyeyim biraz hayal kırıklığı yaşıyorum.

Ajurneyle turların başlangıç saatleri arasındaki boş zamanlarda turnuva hakemi Serdar Çelik'in içeride meraklılara eğitsel analizler verdiğini duyuyoruz. Paul Keres'in oyun sonu örneklerini anlatıyor.

Derneğin girişinde sol tarafta küçük bir bölme var. Burada Türk satrancının duayenlerinden biri oturuyor: Nevzat Süer! Biz 1978'den başlayarak o güne kadar beş yıldır Nevzat Bey'in Cumhuriyet Gazetesi'ndeki satranç köşesini aralıksız izliyor ve gazeteden kesdiğimiz kupürleri arşivliyoruz. Nevzat

Bey'le mektuplaşıyoruz. Ama onunla tanışmamız ancak bu turnuva vesilesiyle İstanbul Satranç Derneği'nde gerçekleşiyor. Nevzat Hoca hep aynı yerde oturuyor, hafif bir sesle konuşuyor, tam bir İstanbul beyefendisi. Karşısında cezaevindeyken Cumhuriyet okuyan ve Nevzat Bey'e mektup yazarak onunla köşesi aracılığıyla haberleşen etüt yapımcısı Yunus Emre Özbey var. Nevzat Hoca onun hazırladığı etütleri gazetedeki yayınlamıştı.

Bir tur çıkışında Taksim'e Ateş Ülker ve Cem Karadağ ile birlikte gidiyoruz, yolda sohbetin konusu Ateş Ülker ile Adnan Şendur arasında yapılan körleme partiler. İzak Romi, Hakan Erdoğan, Engin Bolcan, Çığ Süer eşleştiklerimizden aklımda kalanlar.

Son turlardan birinde ise karşımda Ali Nihat Yazıcı oturuyor. Sicilya oynuyorum. Kalite geri düşüyorum. Sonuçta partiyi kaybediyorum. Oyundan sonra çok ilginç bir şey oluyor: Derneğin bugün de olduğu gibi o zaman da bütün işlerine koşturan sevgili Vatan Hacıfendioğlu aramızdaki tabiriyle Vatan ağabey yanımıza yaklaşıyor ve partinin sonunda Ali Nihat'ın vezir fedasıyla oyunu bitirebileceği başka bir kazanç yolunu gösteriyor. O zamanlar iyi tanımadığım için hayretten ağızım açık kalıyor ve "Bu derneğin çayına çubuğuna bakan yardımcı emektarı dahi vezir fedası görecektir kadar iyi satranç biliyor." diyorum. Sonradan sevgili Vatan ağabey'in iyi bir hızlı satranç oyuncusu olduğunu öğrenecek ve kendisiyle birçok görme engelliler turnuvasında da hakemlik desteğiyle birlikte olacaktık.

İSD'de o günlerde tanıştığımız başka isimler de var. Örneğin Cihat Türkoğlu, Fahri Nemlioğlu, Suat Boztepe, Mehmet Bayramıçlı, Çetin Sel, Turhan Yılmaz, Can Arduman ve Can Yurtseven...

Üniversitedeki derslerimizin yoğunluğu, iş hayatına atılma gibi telaşlar yüzünden İSD'ye yıllarca bir daha gidemedik. Tekrar gittiğimizde de İSD artık Ağa Camii yakınında Sakızağacı sokaktaki yerine taşınmıştı. İlk gittiği

1969 - RCD Turnuvası

miz dönemden son dönemdeki değişimimize kadar geçen süre içinde dernekte üyeler dahil pek çok şey değişmişti. Değişmeyen ise sevgili Vatan ağabeyimizin bir yandan servisini yaparken diğer yandan daha da ustalaşarak Yıldırım oynamasıydı.

Selim Altınok (Görme engelliler Türkiye eski şampiyonu): Aslında Kerim'in anlattığı pek çok şey benim de anılarımın arasında yerini korur. Bunlara ek olarak da şunları anlatabilirim: Benim ilk turdaki rakibim Ayhan Mutlu idi. Onunla oyunum benim ilk resmi turnuva partimdir. Mutlu o günlerde tıp fakültesinde öğrenciydi. Sonradan güçlü bir satranççı olarak bazı turnuvalarda ismini duydum. İSD'yi ilk turnuvamın ev sahibi, Mutlu'yu da ilk rakibim olarak unutmadım.

1983 Gençler Şampiyonası'nda benim bir ajurne oyunum vardı. Soyadını anımsayamadığım Koray isimli oyuncuyla karşılaşmıştım. İlk gün sonunda Koray ajurne hamlesini yapıp notasyonu zarfa koyarken nedense telaşlanmıştı. Turnuva hakemi Serdar Çelik bunu fark etmiş olacak. "Heyecanlanma, te-

laşa gerek yok!" diyerek genç rakibimi sakinleştirmeye çalışmıştı.

Ajurne partiler diğer gün tur başlamadan önce oynandığından ertelemeğe maçı kalan oyuncular erken gelmek zorundaydı. Ben rakibimden çok önce İSD'deydim. Partinin konumunu dizip onu beklerken rahmetli Fahri Nemlioğlu masaya geldi. Birlikte analiz yapmaya başladık, benim konumum kötüydü. Muhtemelen kayıptı. Nemlioğlu kötü pozisyonları savunmakla dernekte nam salmış bir ustaydı. Epey uğraştı benim için, ama pek kurtuluş görünmüyordu.

Bu arada rakibim geldi, nefes nefeseydi, koşmuştu anlaşılın! Hiç unutmuyorum. Koray'ın zarfı açıldı, Serdar Çelik yazılı hamleyi anons etti: h6! Tahta üzerinde böyle bir hamle mümkün değildi. İmkansız hamle! Oysa Koray'ın beklenen hamlesi a6 idi. Heyecandan olacak, yanlış yazmıştı, kurallar gereği hakem rakibimin maçı kaybettiğini ilan etti. Koray da ben de şaşırдық. İkimiz de bu kuralı tam olarak bilmiyorduk ve tabii ki ilk defa karşılaşıyorduk.

Kerim'in belirttiği sporculardan farklı olarak Feridun ve Rıza Öney'le de sanırım o turnuva sırasında yine İSD'de tanıştık.

Kadın satrancımızın önde gelen isimlerinden Gülsevil ve Gülümser Yılmaz ile Nimet Yardımcı da o turnuva sırasında olmasa da o yıllarda İSD'de tanıştığımız sporculardı.

Yine o yıllardan hatırladığım, turnuva salonunun sessizliğinde satranç saatlerinin tik taklarıdır. Fischer saati diye bir şeyden haberimiz vardı ama henüz saniye eklemeli dijital saatler ne İSD'ye ne de başka mekanlara gelmişti. Mekanik, elle kurulan saatlerle oynardık. Bir tanesi bizim evde de hala durur.

Şimdi düşünüyorum da o günlerden bu güne tam 30 yıl geçmiş! Dernek kendine ait bir yer edinemediği için birkaç adres değiştirmiş, hatta dernek binası yanmış. Bütün bunlara rağmen, tarihsel sorumluluğunu yerine getirmenin onuruyla dernek dimdik ayakta, bir araya getirdiği, yetişmesine katkı sunduğu pek çok satranççının Türkiye satrancının zirvesinde durduğu gibi!